MEDITATIONES HISTORICÆ CANONICO - CRITICÆ

AD

PRIMA QUATUOR IN ORIENTE HABITA UNIVERSALIS ECCLESIÆ CONCILIA OECUMENICA.

CONCILIUM NICÆNUM I, GENERALE I.

§. I.

ARIUS, inquit *Synodus General. VI. Act. XVIII.*, *divisor*, & *partitor Trinitatis insurgebat*, & *continuo Constantinus semper Augustus*, (a), & *Sylvester laudabilis* (b), *magnam*, *atque insignem in Nicæa Synodum congregabant*; Anno scilicet Ae. V. CCCXXV., *Sylvestri XII.*, *Constantini Imp. XX.*, *Paulino*, & *Juliano Coss.* Aliæ celebrandi Concilii causæ erant, tempus agendi paschatis, contra *Quartodecimanos* (quos minis antea terruit, a communione non præcidit *Victor I.*) & componendum schisma *Meletii. Trecenti decem & octo Episcopi convenerant*, ait *Theodoret. L. I. H. E. C. 6.*, *Romanus autem propter summam senectutem*, *ipse quidem non adfuit*, *sed presbyteros duos misit*, *cum potestate actis assentiendi.* (c) Fuerunt illi *Vitus*, & *Vincentius*, qui nomine & vice *Sylvestri* Synodo præfuerunt.

(a) Non utique potestate Regiminis Synodum hanc congregari jussit *Constantinus*, sed mera duntaxat potestate præsidii, atque ex Sacerdotum consensu. *Sermo Arianæ hæresis*, ait *Rufin. L. I. H. E. C. 1.*, *usque ad aures religiosi principis*, *quippe qui omni studio*, & *diligentia*, *quæ nostra sunt curaret*, *pervenit. Tum ille ex Sacerdotum Sententia*, *apud urbem Nicæam Episcopale Concilium convocat.* Si ergo ex Sacerdotum Sententia Nicænam Synodum convocaverit Imperator, id vel maxime ex Sententia, & consensu præstitit *Sylvestri.*

(b) *Gene-*

(b) *Generalium* quippe *Synodorum convocandarum authoritas Apostolicæ Sedi B. Petri singulari privilegio tradita est*, quemadmodum nemine Episcoporum reclamante, *Epist.* 8. scribit *Pelagius II.* Neque jus hoc tacito tandem Principum. & Ecclesiæ consensu, in Romanum Pontificem translatum fuit, sed ad primigenia Primatus jura pertinere dignoscitur. Unde convocatio Synodi cujusdam Oecumenicæ, hinc inde, ut fertur, ab Imperatore facta, jus illud, & Authoritatem Pontificis nequaquam imminuit, eoquod vel consentiente Papa eam indixerit Imperator, vel illam hoc modo convocatam, ratam habuerit Pontifex. Neque etiam *ad potentiam ostendendam*, sed *ad fidem confirmandam*, Synodos ejusmodi, congregarunt Augusti Principes.

(c) En! & ad Papam spectat, Concilio Oecumenico vel per se, vel per legatos præsidere! Vi hujus autem juris præsidendi competit pariter Summo Pontifici potestas dirigendi omnia, proponendi necessaria rerum capita, præscribendi rerum tractandarum ordinem, dandique suffragium primum, & quasi informativum, salvo jure Episcoporum decisivo, salvaque facultate Summi Pontificis, Synodos ejusmodi confirmandi.

§. II.

Cum in unum convenissent Episcopi, priusquam dies decisionibus destinata advenisset, *interea assidue convenientes*, *Ario in medium adducto*, *assertiones ejus summa diligentia examinabant*; *cavebant autem sollicite*, *ne in alterutram partem temere sententiam promerent.* (a) *Sozom. L. I. H. E. C.* 19. Venit & Imperator Nicæam, *tum Episcoporum coetum videre*, *tum eos inter se conciliare desiderans*, ut scribit *Theodoret. L. I. H. E. C.* 7. Die vero sequenti, qui finiendis controversiis præstitutus fuerat, *postquam universa Synodus*, teste *Eusebio L. III.* De vita Constantin., *cum decenti modestia resedit*, *omnes primum conticuere*, *Imperatoris processum exspectantes. . . Imperator ingreditur*, *non stipatus militibus sed ex amicis*, *iis solis*, *qui fidem Christi profitebantur*, *totus auro & gemmis coruscans. Quod vero ad animam spectat*, *satis apparebat eum timore Dei*, *ac Religione decoratum esse*, *atque id indicabant oculi demissi*, *rubor in vultu*, *motus corporis*, *atque incessus. Positaque ante eum humili sella*, *ex auro fabricata*, *non prius assedit*, *quam Episcopi ei annuissent. Tum ex Episcopis*, pergit *Eusebius C.* 11., *is*, *qui in dextra parte primum locum obtinebat*, *consurgens*, *modica oratione Imperatorem allocutus est*, *propter illum gratias*, *& laudes perhibens omnipotenti Deo.* Discursu finito *Constantinus Lætis oculis*, *& placido vultu universos intuitus*, *ac deinde mentem suam in se colligens*, *leni & moderata voce verba fecit. Intestina*, ait apud *Eusebium*

C. 12.

C. 12., seditio Ecclesiæ Dei, mihi quidem omni bello, & concertatione gravior, ac periculosior videtur, nec externæ res tantum animo meo dolorem adferunt, quantum hæc negotia. Date igitur, pergit Augustus, *operam, o Charissimi Dei Ministri! .... ut sublatis quam primum mutuæ dissensionis causis, omnes controversiarum nodos pacis legibus sine ulla mora dissolvatis. Cum igitur de pace & concordia abunde disseruisset, deinceps ut de Religionis nostræ dogmatibus accuratius disquirerent, eorum arbitrio, potestatique permisit.* (b) *Socrates L. I. C.* 8. Condidit laudata Synodus Symbolum, seu formulam fidei, cui, velut & damnationi *Arii*, subscripserunt etiam *Eusebius Nicomediensis*, *Theognis Nicænus*, aliique partium Arianarum Episcopi. *Controversia de fide sublata*, ut ait *Sozomen L. I. C.* 20. *Concilio visum est, ut omnes diem festum Pascbatis uno, eodemque tempore*, Die nempe Dominica, quæ lunam quartam decimam proxime sequitur, *celebrarent.* Decisa denique tertia quæstio, statutumque, ut retento Episcopi nomine, abstineret omni Episcopali munere *Meletius.* Additi fuere XX. Canones. (c)

(a) En! modum & normam celebrandæ Synodi! En formam judicii ecclesiastici! Non passio, non affectus, non caro & sanguis dominantur, sed charitas, & discretio. Non tumultuarie res agitur, non via facti proceditur, sed cuncta ex ordine, pie, sobrie, prudenter geruntur. Neque, cum *promtiora sint jura ad absolvendum, quam ad condemnandum*, reus inauditus damnatur. Et quale, quamque immane exinde orbi christiano dedecus, si nullitate insanabili laboraret Generalis Synodi processus? Calumniantur equidem Sectarii, secessisse ab hac via, sequioris ævi Concilia; dicunt autem, non probant.

(a) En! ideam religiosi principis! Noverat quippe, *Mediatorem Dei & hominum, hominem Jesum Christum, actibus propriis, & dignitatibus distinctis officia utriusque potestatis discrevisse.* Noverat, id quod ad *Synodum Ephesinam* perscripsere postmodum *Theodosius*, & *Valentinianus*, *nefas* esse, *qui sanctorum Episcoporum catalogo adscriptus non est, illum ecclesiasticis negotiis, & consultationibus se immiscere.*

(c) Sed continentiam ab uxoribus ante sacram ordinationem ductis, non præcipit *Canon. III.*, *subintroductam habere mulierem* clero prohibens; quid quid demum ejus temporis Episcopi, Presbyteri, & Diaconi perpetuam continentiam servaverint ex Ecclesiæ disciplina, diuturno, & ab Apostolicis temporibus derivato usu firmatam, quam *Siricius*, aliique dein Pontifices, & Concilia decretis suis, atque canonibus roborarunt. *Canone* autem *VI. Alexandrinus* Episcopus cum *Romano* solum componitur quoad jura Patriarchicæ dignitatis. Nullatenus igitur hoc canone Primatus Rom. Pontificis destruitur: imo neque Patriarchalis illius Authoritas intra suburbicarias Ecclesias, citato canone coarctata fuit.

§. III.

Absolutum fuit Concilium eodem Anno XX. *Constantini*, atque *impio* Ario *ab Ecclesia exturbato, fidei formula, quæ adhuc in Ecclesiis servatur, communi consensu composita, & subscriptionibus omnium firmata, Concilium*, ait *Theodoret. L. I. H. E. C. 7. dimissum est.* Acta Synodi, Patres Nicæni per epistolam synodicam perscripserunt ad Ecclesiam Alexandrinam. *Primum*, ajunt apud *Socratem L. I. C. 6.*, *impia & perversa dogmata Arii, eorumque, qui ejus sectam sequuntur, coram sanctissimo Imp. Constantino perquisita sunt; unde placuit Concilio communibus suffragiis anathema denuntiare ejus nefariæ opinioni, & verbis, sententiisque execrabilibus, quibus usus est ad filium Dei blasphemiis afficiendum: nimirum eum ex nihilo ortum esse, nec fuisse, antequam natus esset &c.; quibus omnibus S. Concilium dicit anathema.* Rogant præterea *Sylvestrum*, ut definitione sua Synodum confirmet. (a) *Censeat*, ajunt, *vestra Apostolica doctrina Episcopos totius vestræ Apostolicæ urbis in unum convenire, vestrumque habere Concilium, & sicut docet mystica veritas, confirmet nostra sancita.* (b) Quare coacto 275. Patrum ex Italia, vicinisque provinciis Romæ Concilio, *Sylvester Episcopus Sanctæ & Apostolicæ Sedis, præsul urbis Romæ dixit: quidquid in Nicæa Bithyniæ constitutum est ad robur sanctæ Matris Ecclesiæ Catholicæ & Apostolicæ, a sanctis Sacerdotibus trecentis decem & octo, nostro ore conformiter confirmamus. Omnes, qui ausi fuerint dissolvere definitionem sancti, & magni Concilii, quod apud Nicæam congregatum est sub præsentia piissimi & venerandi principis Constantini Augusti, anathematizamus. Et dixerunt omnes: placet.* (c)

(a) En! Papa Conciliis Oecumenicis non solum præest, sed & eadem confirmat! Indoles interim, & effectus Pontificiæ confirmationis hujus, non *in vi quadam mere externa testimonii, & promulgationis* consistit, sed si Papa nec per se nec per legatos speciali instructione munitos præsederit, dicta confirmatio ad intrinseca Concilii pertinet, ita quidem, ut sine illa nulla prorsus sit decisio, ante hanc confirmationem facta. Deficit enim hoc in casu consensus determinatus Summi Pontificis tanquam Capitis, quem hoc ipso, quod illum expresse non manifestaverit, sibi usque ad confirmationem reservasse censendus est.

(b) Novi equidem laudatam Synodi Epistolam ad *Sylvestrum* a Criticis nonnullis, ut *Basnagio* ad ann. 325, *Labbæo*, & cl. *van Espen Dissert. in prim. Synod. Nicæn.*, quæ nunc extat tom. 3. noviss. edit. Colon., §. *XI.* haberi suppositiam. Verum præterquam quod *Canon Ecclesiasticus* vetet, *ne decreta absque Sententia Episcopi Romani sanciantur*, ut scribit *Socrates* L. II.

L. II. C. 13., nihil ſolidi poteſt adduci, quominus exiſtimetur authentica. Cfr. *Joann. Laurent. Berti hiſt. Eccleſ. tom.* 3. *pag.* 202.

(c) Refert hæc *Dionyſius Exiguus* præfat. ad Canones Nicænos.

§. IV.

Concilii Nicæni appendix & complementum, fuit Synodus *Sardicenſis*, ad tuendam S. *Athanaſii*, aliorumque, quos Ariani vexarant, Epiſcoporum cauſam, habita *Sardicæ in Dacia*, Illyrici provincia ann. 347., *Julii R. P.* 12, *Euſebio*, & *Rufino Coſſ.* Aderant Synodo huic ex toto orbe convocatæ, proin vere Oecumenicæ, Epiſcopi 280. Præſedit *Oſius Cordubenſis*, una cum *Archidamo* & *Philoxeno* Presbyteris, a *Julio P.* illuc ablegatis. *Synodus autem ex pluribus, quam triginta quinque provinciis coacta, cognita Arianorum malitia, permiſit*, Athanaſio, *ut cauſam diceret.* Dixit, & abſolutus eſt *Athanaſius.* Imo *Urſacius & Valens, cum antea ſe pro calumniatoribus geſſiſſent, poenitere ſe facti ſui proteſtantur: non ſolum enim*, inquit idem Athanaſius Apolog. 2da, *ſententiam pro nobis dictam approbaverunt, ſed & ſe cæterosque meos adverſarios, calumniatores eſſe, confeſſi ſunt.*

Fidei decretum, nullum edidit iſta Synodus; At canones condidit numero itidem XX., quorum *tertio, quarto* & *quinto* jus Appellationum ad Rom. Epiſcopum non primitus inſtitutum, ſed confirmatum fuit, tanquam appendix quædam & conſectarium Primatus. Quin imo non ſolum jus concedendi reviſionem, verum & poteſtatem judicandi Appellationes ab Epiſcopis depoſitis ad Sedem Romanam factas, Summo Pontifici aſſeruit, & confirmavit laudata Synodus. Hinc neque, ut nonnemo falſo arbitratur, in favorem præciſe S. *Athanaſii*, aliorumque orientis Epiſcoporum, qui ab Arianis eo tempore paſſim opprimebantur, conditi fuere tres illi memorati Canones, quandoquidem jam ante Synodum Sardicenſem, appellandi ad Romanum Pontificem viguerit conſuetudo. Cur autem *Julium* nominatim expreſſerit S. Synodus, ratio fuit, quod *Julius* tum temporis *Petri* Cathedram actu teneret, expreſſura procul dubio alium, ſi alius ſediſſet.

CONCILIUM CPOLITANUM I, GENERALE II.

§. V.

Macedonius, quem *Paulo* ejecto in Sedem Cpltanam intruſerat *Conſtantius* Imp., Filium Patre minorem aſſerere non contentus, *Spiri-*